

СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ

ВѢСТНИКЪ НЕЗАВИСИМЪ ОТЪ ПАРТІИ.

„СВОБОДНА БЪЛГАРИЯ“

излиза за сега единъ въ седмицата въ Събота, но щомъ за сдобие съ 500 подписчика, ще са удвои величината ѝ.

Цѣната за въ България:

За 12 мѣсяци 4 рубли или 16 лева
За 6 „ 2 „ или 8 „
За 3 „ 1 „ или 4 „

За въ странство са прибавя на годишната 4 лева, половинна год. 2 лева, тритъ мѣсяца 1 левъ.

За всякакви публичации

са плаща на единъ редъ за първитъ три пѣти 30 стотин., а за всѣки послѣдующи 20 стотин.

Писма и препорѣжки са испрапнатъ до администраціята на „Свободна България“ въ дома на редактора.

Неплатени писма са неприемватъ.

Единъ брой 40 стотинки.

СЪДЪРЖАНІЕ:

Телеграмми. — Новини изъ Руссія. — България и Българитѣ. — Добруджа. — Дописки: Изъ Софія. Провадія и желѣзницата. — По Игнената за непразнитѣ жени. — Таблица за болнитѣ въ Варн. градека болница. — По чуждестранното законодателство. — Объявленія. — Търгов. булетинъ. — Подлистникъ: За патриотизма и патриотитѣ.

ТЕЛЕГРАММИ.

Цариградъ 13 февр. Министерскійтъ съвѣтъ въ Цариградъ начерта нова погранична линія за гръцко-турскитѣ предѣли, споредъ която Лариса и Трикала отъ страни на Тесалия ще останатъ за Турція, тъй както и отъ страна на Епиръ освенъ Мецово и Янина, още Чамуря и Превеза.

Лондонъ 25 февр. Г. Гладстонъ вчера, като слезаше отъ пайтона за да влѣзи въ дома си, падна и злѣ си удари главата. Дупката е довольно дълбока.

Лондонъ 26 февр. Здравіето на Гладстона върви на добръ и по-добръ.

Лондонъ 26 февр. Турція поржчала въ Англія шестъ торпедоносци параходи.

Лондонъ 26 февр. Споредъ „Дели-Нисъ“, Турція нема да направи други отстъпки на Гръція освенъ тѣзи, които тя начертала и въ последната погранична линія била представяла.

НОВИНИ ИЗЪ РУССІЯ.

Споредъ „Нижн. Телеграфъ“ Генералъ Скобелевъ заболѣлъ отъ дизентерія и отива да са лекува въ Европа.

Въ Геокъ-Тепе, въ времето на

осждата биле убити и умрели 6400, въ времето на приземваніето 2500 души и въ времето на преслѣдуваніето на Текенитѣ били убити още толкова.

Въ покоренитѣ мѣста на сѣкъждѣ е наредена администрація отъ мѣстнитѣ жители. На сѣкъждѣ въ страната е остановено порядъкъ и тишина.

Текенитѣ вече са възвращатъ въ мирнитѣ си жилища и като изявяватъ всеобща покорность. До сега са изявили покорность повече отъ 16 хил. фамилии.

Генералъ Скобелевъ са распоредилъ да са укрепн Геокъ-Тепе и други още два погранични пункта.

БЪЛГАРИЯ И БЪЛГАРИТѢ.

(Продълж. отъ бр. 3.)

II.

Отъ спичко горѣ-пзложено, мислимъ, че можихме да разправимъ на нашитѣ съотечественици и въобще на читающата публика, причинитѣ отъ които нашето преди населено отечество, сега за жалость го виждаме праздно отъ народъ. На сѣкъждѣ сега са чуватъ жалби, че добрата ни земя са лишана отъ рѣцѣ, които да я обработватъ, както трѣба и до колкото трѣба. Истина е, че има нѣколко мѣстности около Балкана, пренѣпени отъ народъ, като около Котель, Елена, Тръвна и Габрово, жителитѣ на които почти сѣко лѣто ходятъ да търсятъ работа, но по-многого отъ тѣхъ ходятъ наемъ въ Влашко. Стъ нѣколко години насамъ азъ знаа, че само на Момията Ст. Верона въ Влашко стигатъ до 200 души. И тъй половината стъ земята ни остава необработена, даже ако земемъ и тѣзи, която са обработва, то ще видимъ, че и стъ нея едната частъ само е обработена, като са сѣе една година, а другата оста-

ва перазорана и незасѣта. Тогава, като въ други мѣста правятъ така: една година земята са сѣе съ жито, нисеница и ечемикъ или овесъ и пр. които са женатъ, а друга година — съ напуръ (мисиръ) т. е. който са кофѣ; тѣзи система са счита най-разумната да не са работи земята напраздно или безполезно, и тя е сега пріета въ Влашко и на сѣкъждѣ. Тамъ ний виждаме да са сработятъ отъ напурѣ толкова пространство, колкото и за другитѣ, що са женатъ. — Нашета работа не бѣше тукъ да опишемъ за сиеосби на обработваніето земята, по бѣше да кажемъ че земята ни не е доста населена, остава половината необработена.

Ний донейдѣ видѣхме, че България е била по-добръ населена преди нѣколко стотинъ години, тогава когато Бессарабія съ Влашко и Молдава сж били почти съвсѣмъ праздни отъ народъ, а днеска виждаме на опаки, упоменатитѣ страни населени, а нашето отечество почти праздно. Главнитѣ причини на това сж смитѣ, които правятъ цѣли страни да пустигъ. Тѣзи причини по-напредъ сж били: деснотизмътъ, произволътъ и своеволіето на сѣдитѣ и самото правителство, каквото бѣше турското. Извѣстно, че отъ като са покорн подъ Турція, България вече бѣше недостатна на иктиника и Европейца за свободно нхтуваніе, по причина на многото разбойничество. И споредъ това ний до скоро не сръскахме за нея никакви свѣдѣнія. Тя бѣше до толкова забравена отъ свѣта, щото до скоро Европейцитѣ не знааха мѣстоположеніето, иктинцата, климата, незнааха даже какъвъ народъ я населява; единъ мисляха, че тя са населява отъ Гърци, а други отъ Татари, и едвамъ предъ 30—40 години сега да са стъзаватъ тукъ-тамъ, че въ България живеятъ Бълдаре, а за Румелия до тѣзи войни сже мнозина върваха, че тамъ населеніето е по-многого гръцко или дѣто има Българи, тѣ сж пакъ Гърци *българогласни* = *βουλγαροφώνοι* (?) когато напотивъ са огаза, че числе-

то на българското население въ Тракия, както и въ Македония надминува числото на Гърците. Отъ общата статистика са вижда до колко Европеецътъ сж имали понятие за България и нейното народонаселение въобще: защото преди 50—60 години един мислѣха Българитѣ отъ 3½, други до 5, а въкон ги искарваха на 8 милиона народъ. Това показва, че Европейцитѣ немали сж отдѣ да черпятъ положителни свѣдѣнія за народонаселението на Българскія полуостровъ — едно, и друго че гръцката пропаганда за погърчваніето на Българитѣ бѣше повлияло на европейската печать да мислятъ и пишатъ тъй за насъ. За доказателство ний ще окажемъ на отантически данни отъ гръцката пакт журналистика.

Общезвѣстна е цифрата на населеността въ Гърция. Тѣхнитѣ еноплеменници въ Европейска и Азиатска Турция, на Ионическитѣ острови и по островитѣ на Архипелага и Срѣдиземното море, не надминуватъ 1,800,000, че нека сж 2 милиона; като притуримъ на тѣзи цифра и жителитѣ на гръцкото царство 1,043,153 (*), то сичкитѣ Гърци на свѣта сж тѣхъ излизатъ 3 м. 43,153 души. А между тѣмъ единъ атинскій вѣстникъ прѣзъ години си, *Ἡλῆος* исчиташе 10 мил. Гърци и 4 мил. готови да са погърчатъ Българи (*ἐλλήνων ὄντων βουλγάρων*), а слѣдъ 30 год. (отъ тогасъ има 20 год.) обѣщаваше 30 мил. чисто-греческо племе!!! Любители на парадоксѣ нека четхтъ въ поменатія вѣстникъ статията подъ заглавие: „Двѣтѣ Еллади, видима и невидима“ — *Αἱ δύο Ἑλλάδες ἡ ὁρατὴ καὶ ἡ ἀόρατος*. — По това много удачно е писалъ учений нашъ съотечественникъ, покойний С.

*) Le Moniteur grec, отъ 27 маія 1856.

ПОДЛИСТНИКЪ. (*)

ЗА ПАТРИОТИЗМА И ПАТРИОТЫТѢ,

ПОПУЛЯРНО СЛОВО

КЪМЪ НАРОДНИТѢ УЧИТЕЛИ

ВЪ БЪЛГАРИЯ

Отъ единъ учитель-инвалидъ.

„Да приндетъ царствіе Твое!“

(Молитва Господня.)

Ний въ начало оне казахмы, че любовта къмъ отечеството у сѣмго е вкорѣнена отъ самага Създателя; а сега ще приложимъ — че тя е вѣчна, както и самъ Богъ е вѣченъ. Историкитѣ на пайотколѣннитѣ народи потвърждаватъ туй съ доста примѣры, като расправятъ за тѣзи вѣчна истина. — Когато хората оне немали понятие за вѣчния животъ, най-голѣмото имъ желаніе било да умрѣтъ въ отечеството си и да бждѣтъ заровени въ тѣзи сжщата земя, дѣто са намѣрватъ коститѣ или остат-

Палаузовъ, у когото и заѣхме послѣднитѣ редове изъ „Юго-Востокъ Европы въ XIV столѣтіи“ 46 стр. подъ забѣлѣжка (виж. рус. журн. Мин. нар. Просвѣщенія 1857, н-ро 4 и 10). Ний нарочно цитирами тукъ тѣзи статьи на С. Палаузова, която е преведена и на французски отъ Т. Н. Шишкова въ „Revue d'Orient“, Paris, 1865 год., за да са запознаятъ отблизу съ нашата отечественна исторія и съ българското име опѣзи, като варненскитѣ Гърци, които оне не вѣрватъ въ настоящето и въ бждущето на Българскія народъ. —

Добруджа и нейното значеніе за България.

България макаръ и да занимава голѣмо пространство и макаръ въ сравненіе съ своето сѣсѣдно господарство да е по-малко отъ тѣхъ населена, но че по-голѣмото пространство на Българската земя е неудобно, то го вижда сѣкій. Планината, долищата, като сж отъ единъ необозримъ височини и почти покрити съ банари, камъци, които непроизвождатъ нищо, развѣ една драка, та и то не насѣкадѣ. Такива неудобни мѣста са иматъ въ голѣмо пространство. А между тѣмъ, тѣ сж най-населенитѣ. Елена, Бебрево, Тръвна, Габрово и други оне много градове по тѣзи страна на Бълкана, които сж най-гѣсто населени и тѣ представяватъ една земя по-малко удобна, плодородна; тя не е въ състояніе нищо е и сега да прехрани своето население, не е била въ състояніе да прехрани и тѣхний малочисленъ добитѣкъ отъ една крава, два вола или по единъ конь. Има мѣста, дѣто хората презъ годината почти не виждатъ млѣко, сирени и кравѣ масло. Въ тѣзи мѣста при

сичко, че е тѣсно, но и никой нема земя до толкова колкото да прехрани едно семейство отъ 3-4 души.

Причината за да са групирува тука българскій свѣтъ, въ тѣзи тѣсни рѣтове, скали и дълбоки долища, безъ съмнѣніе сж били Турцитѣ, които, като са подкрепяли отъ своето правителство, тѣ по-добритѣ и плодородни мѣста занимаваха или отнемаха отъ Българитѣ на сила, конечно това правяха дѣто намираха по-слаби Българи. Освенъ това, тѣ често нападаха на малкитѣ села, като ги гравяха и убиваха. По тѣзи причини Българитѣ населяваха повече непристѣжнитѣ мѣста, дѣто са групируваха въ голѣми села и градове, въ които и са защищаваха отъ Турекитѣ разбойнически нападения и грабежи. По-богатитѣ отъ тѣзи мѣста сж Сливенъ, Жеравна, Котелъ, отдѣто и въ цѣла България найдобрѣтѣ пастури. Тѣ си държаха добитѣка въ Добруджа. Има отъ тѣхъ хора, които сж имали и сега иматъ въ Добруджа по нѣколко чифлици и по 10 до 20 хиляди овци. Отъ други мѣсто има пакъ дѣто развѣждатъ въ Добруджа пчели, тѣ сж отъ Правадія, Варна, Шуменъ, Русчукъ, Арбанасъ съ своитѣ села.

Най-добритѣ и плодородни мѣста, както на сѣкѣдѣ, тѣ сжщо и въ България сж въобще равнинитѣ по край рѣкитѣ, лакитѣ и подножіето на планинитѣ, котловинитѣ. Тѣ сж най-плодороднитѣ за това, защото водитѣ сѣка година, като придаватъ и отъ височинитѣ влачатъ горнія слои на земята, който са състои отъ изгнили листо-ве, корени, сѣмена и отъ разни металически разтвори, най-наче камени и прч. и го натрупватъ въ низкитѣ мѣста, а тѣ като гніятъ правятъ черноземъ, който заблю-

китѣ на тѣхнитѣ отци и праотци, дѣди и прадѣди. Да! Въ Исторіята на човѣкъ ний сѣбшамъ, че мнозина, които по нужда били отдалечени отъ своето отечество и били принудени да прекаратъ живота си въ чужбина, при смъртима си часъ сѣбго извѣявали най-горѣщо желаніе да ги погребѣтъ въ тѣхното отечество или поне коститѣ имъ тамъ да са принесѣтъ. Туй виждамы и въ Исторіята на патриарха Іакова. Като са разболѣлъ въ Египетъ, дѣто живѣлъ цѣли 17 години и преминѣлъ много честитъ животъ при сына си Іосифа, той на умирањето си повикалъ своитѣ синове и ги накаралъ да му са загължѣтъ, че слѣдъ неговата смъртъ, ще го занесѣтъ въ отечеството му, т. е. въ Ханаанъ, и ще го заровѣтъ въ пещерата при остаткитѣ на дѣда му Авраама и отца му Исаака.

Отъ тѣзи естествени любовъ, въ сичкитѣ времена сж са обладавали и сичкитѣ язычески народи. Въ старо време атинскитѣ философи Платонъ тѣ са е наразилъ за любовта къмъ отечеството: „Трѣба съ по-голѣма сърдечна любовъ да обичамъ отечеството си нежели самитѣ си родители (баща и майка), защото ти е по-горня и по-достойна за самага Бога и за мадрѣтѣ хора; по-вече, думамъ, трѣба да го уважаваме и да претърпѣваме оне по-вече бѣди заради него, нежели заради собственитѣ си родители.“ И на друго мѣсто сжшійтъ пакъ казва: Не сме са родили на този свѣтъ само за себе си, но голѣмата частъ

отъ живота ни трѣба да принадлежи на отечеството ни, послѣ на родителитѣ и пріетелитѣ ни“. И пакъ: „Сичкитѣ хора трѣба съ еднаква ревностъ и стараніе да са трудѣтъ за доброто на отечеството си и сичкы трѣба еднакво да го обичатъ; дѣто не сжществуватъ тѣзи любовъ, тамъ биватъ развалени правитѣ на хората и тамъ владѣе голѣмо неспасіе, и намѣсто истиннаго Бога царува Харонъ.“ Туй което и Апостолътъ потвърди съ други думы: И дѣже завистъ и рвеніе, ту нестрое ніе и всяка зла вещь (Іаковъ III, 16).

Знаменитѣ римскій ораторъ и философъ Цицеронъ ето какъ говори за своята любовъ къмъ отечеството си: „Сѣкій човѣкъ, който има здравъ разумъ и добро сѣрце, трѣба да са старае за доброто на своето отечество, ако ше бы претърпѣлъ най-голѣми пречки и мъки отъ противницитѣ и неприетелитѣ си“. И на друго мѣсто той пакъ казва: „По-добрѣ е да са оставимъ да на' изгорѣтъ живи и да на' расжсѣатъ на кжсове, нежели цѣлото си тѣло да оставимъ повредено“. Подъ „цѣло тѣло“ Цицеронъ разбиралъ отечеството, а сѣкій смѣтъ на отечеството е неговъ членъ, като членъ на едно тѣло. А Валерій Максимъ казва: „Нашитѣ Князѣ, Господарѣтѣ ни е нашето отечество; нему ний трѣба да служимъ отъ се сѣрце, нему да благодаримъ заради сичко и да настояваме безпрестанно за неговото шастіе...“ За да са увѣримъ оне по-добрѣ съ примѣри въ

*) Продължен. отъ бр. 4.

чава въ себе си най-големата маса отъ органически вещества и тателнитъ за сѣко растеніе; заради това тѣзи наносни мѣста биватъ и сѣ най-плодороднитъ. Такива обаче мѣста въ Княжествъ. България сѣ малко така щото тѣ неможатъ да прехранятъ Балканското население. Житницата или кърмилницата на България отъ памти-вѣка и до сега е била, оознатата на цѣль Бъл. народъ Добруджа.

* *

Добруджа, Българитъ наричатъ, тѣзи частъ на Балканскій Полуостровъ, отъ своето отечество България, която частъ са начива отъ Силистра по теченіето на Дунава до самата Килия и Черно море до сѣмъ Бѣлчакъ и Х. Пазарджикъ.

Добруджа има градове: Манкалія, Пазарджикъ, Меджидіе, Кюстенджа, Бабада, Тулча, Исакта, Мачинъ, Черна-вода, Кареево. Срѣдната частъ на Добруджа е равна площъ, само нейнитъ оконечности и то кждѣто Дунава е планински и гористи. Конто я зашицаватъ отъ Западъ и Сѣвъръ, а отъ кждѣ Черното море е сѣ високи брѣгове на 5—20—30 аршинна. Отъ Кюстенджа до Манкалія е отворена отъ морето, т. е. отъ Юго-Востокъ. Тѣзи равна площъ, която занимава въ дължина отъ 100 до 120 верст., а въ ширина отъ 60 до 80 верста. Тѣзи равнина добруджанска на Балк. Полуостровъ е единственната. Това е такава равнина, каквато са сѣмъ щатъ само въ Мало-Русія. Представа си, читателю, че като са обрненъ на спичкитъ страни и мѣтнешъ своя погледъ то очитъ ти ще видѣтъ замѣчателна равна площъ, крайщата на която ще опратъ о небесній предѣлъ.

никъ неистрепъ сѣ безчисленни моголи и почти въ еднакви растоянія една отъ друга. Въ Априлъ, Маія и Юніа мѣсеци, като природата се пробужда, и растителността сѣ естествено спла некача отъ земята, тѣзи равнина са постила сѣ изрядна зеленина, отъ наудоброто качество трѣва прей която мяза на житото. Тя тѣй гжето расте щото невѣщото око ще каже, че това е пшепница. Тѣзи трѣва ни представлява на широко и дълго Черното-море разнищата че едното сѣ спъе, а тука е зелѣно много по-пріятно на окото. Вечерника, като подухва и клати растителността, прави вълни бозмѣлва, които предъ окото слѣдуватъ да са блѣстятъ въ единъ заблѣжжиготелъ правилелъ редъ; а вечерній вѣтъръ, който подухва отъ кждѣ Черното море, располага зрителя да динше по-добре и сѣ удовольствіе.

Лѣтото колкото е кѣсо за тѣзи полета, тѣхната растителность толкова е и силна, толкова и пріятна за зрителя, полезна за здравіето и толкова по-скло впечатленіе прави и оставя на зрителя. Мало-Русія и нейнитъ равнина сѣ извѣстни, особено пролѣтъ. Тѣ сѣ най-живописно описани отъ Гоголя, извѣстній руски писателъ.

Добруджа е отъ чистъ дебелъ черноземъ. Вижда са, че тя преди хиляди години е била море, което като са оттеглило, останала суша. Че въ незапаметни времена Дунава ималъ друго течение; вѣроятно, че тѣй е текалъ дѣто сега е Чернавода или по-горѣ или по-долу. И сега онѣзи мѣтностъ са казва „Старій-Дунавъ“ или старото русло на Дунава. Понеже тѣзи мѣтностъ, като е била равна, то водата са спирала и правяла голѣмо разлитіе. Водата отъ горѣ Србско, Австро-

Унгарія и по-пататъкъ отъ древня България, така наречена Стара Паноія, като тече сѣ голѣма бързина, отъ дѣто винаги каквото срѣдне напредъ сѣ носи. Тука, около Силистра, Чернавода, водата са спира, понеже напредъ сѣ срѣща възвишени мѣста, водата са разливала; мѣтнитъ й честици са усядали. Тѣзи частици сѣ отъ органически части, описани по-горѣ тѣ въ теченіе на стотини години направили единъ осадокъ, единъ плѣмно го дебелъ. Този плъ е сегашній върхній слой на Добруджа. Дебелината на този слой или грунтъ е отъ 2—2½ до 3 аршини. Добруджата, като е била изложена въ продълженіе на нѣколко стотини години на войни, презъ нея винаги са преминували народитъ, Генуевци, Руси, Запорожци, и Татари, то споредъ това, никой не са рѣшавалъ да прави скѣпни зданія, и да введе граждански животъ, освенъ въ единъ или два крайбръжни града.

Тамъ хората си напасвали добитѣнитъ сѣ рупиятъ сѣ стада отъ овцетъ, бързоногитъ сѣ коне и кобили и добритъ отборни волове. Добитѣка въ случай на война изеднѣжъ са го дигали и откарвали сѣ себе си въ балканитъ. Добруджа е позната на цѣль Български народъ во Влашко и Богданско. Тя е позната е още на нѣмскитъ и маджарскитъ скотоводи и пастиръ, че Добруджа е единственната толкова удобна за скотоводство и земледѣліе. Добруджа е оозната че тѣ винаги е била най-гостопріемната за добитѣка и въ най-тежката зима. Тя е давала убѣжние, прехрана на стотинъ и хиляди овце, стада кобили, и крави. Въ Добруджа нема обичай да са приготви даже за упоменатій добитѣкъ храна за зиме, защото

либовъта къмъ отечеството, стига внимателно да прочетемъ Исторіята на отколѣнитъ народи, като на Евреитъ, Египтянитъ, Гърцитъ, Римлянитъ и въобще на сичкитъ измичници, доро и въ самата наша Исторія не срѣнемъ доста разителни примѣри върху тѣзи горѣща либовъ къмъ отечеството. Между многото други, ний тукъ ще припомнимъ единъ отъ славнитъ времена на българскія царь Самуила при ожесточенитъ борби между него и византийскія царь Василий II, който въ 1002 г. биль призелъ града Видинъ, днешний Видинъ, а слѣдъ 14 години (1016) този самийтъ царь презель още градъ Бояна подъ Витоша и ударилъ на Перникъ, развалинитъ на когото и днесъ още личатъ надъ живописнитъ брѣгове на р. Струма, недалечъ отъ Радомиръ. Думаа ни е за храбрія войвода Кракра, за когото „Бѣлг. Гласъ“ отъ 9 Январ. 1880, брой 5, биль поеветилъ нѣколко реда сѣ слѣдующето стихотвореніе на профес. В. Поповичъ, подъ заглавіе:

К Р А К Р А.

У сѣнитъ врява
Иде бой жестоъ:
Кракра защицава
Перникъ сѣ мечъ широко.
Звонятъ, стенкатъ, викатъ:
„Пристѣпъ! На отпоръ!“
Отъ сѣнитъ мѣркатъ
Сѣ острія топоръ.
Тамъ Ромея силомъ

Въ Перникъ се стрѣмъ
Нашъти пуцатъ могомъ
Тисеца стрѣли.

И въ жолѣзни лати
На глава имъ племъ,
Момцити сѣрдцати
Не се вдаватъ въ плѣбъ.

„Държете се, за Бога!“

Тамъ се чува гласъ,
„Смъртъ или свобода,
Въ тоя труденъ часъ!“

„Държете се, момчета,
Ний шемъ побѣди!...“

Нъ стрѣла проклята

Въ рамо му се впи.

„Храбрій воевода,
Что би тѣй се спрѣ?
Глѣдай, Гърцитъ гордо
Намъ ни се опрѣ.“

„Ахъ, стрѣла въ рѣката...“

Кой ли те прозѣ?
Сѣ жежка кръвъ сѣбната
Ти си напои!“

„Кръвъ ли азъ пж маля!“

Гърцитъ намаля!

Кракръ се не замара,
Лесно тѣй не мре.“

Въ лѣва рѣка меча

Грѣбва той: „Напрѣдъ!“

Въ боя се увлича:

Братия, напрѣдъ!

Трескатъ, палатъ силно,
Носятъ ввредъ смъртъта;
Кръвъ лѣ обилию,

Лѣ до вечерта.

Свърши се борбата,

Шума се заирѣ,

Кракра на сѣбната

Вече не сѣче.

Три нѣти отбѣснатъ,

Бѣта алий Ромей;

Глѣда го надвиснатъ

Кракра и са сѣбъ.

Околъ него славни

Воини стоятъ,

Сѣ вожда си безсмъртни

Ранитъ броятъ.

III.

Намѣрватъ са въ свѣта хора и отъ христѣнитъ оне, които за либовъта къмъ отечеството истърватъ приказки, като да е тя противна на Христовото учение. Но таквато миним христѣнобѣса са обявяватъ, безъ да нѣтъ, противъ христѣанството и противъ самия неговъ основателъ. Защото, дѣ именно казва въ Евангелието Христосъ да не обичамъ отечеството си? Нкой чловѣкъ сѣ здравъ разумъ, кой христѣанинъ би повѣрвалъ, че божественный учитель е забранявалъ да обичамъ отечеството си, когато първата негова заповѣдъ къмъ ученицитъ му е била тѣзи свята и чиста либовъ? Туй ви заповѣдвамъ — да са обичате единъ други; а като са обичамъ единъ други въ едно мѣсто събрани, ний обичамъ отечеството си, защото сѣмъ чеда неговъ, членове на едно

тука трѣвата е толкова много и отъ най-доброто качество, която о толкова хранителна, дѣто о липно да са дава на добитѣка, млеко отъ тръци, овесъ и солъ. Най-слабѣй добитѣкъ тука, като пасе подѣля и двѣ, зема вече да играй. Климата тука зимѣ бива мекъ и прѣятенъ; студове голѣми никога не ставатъ. Рѣдко са случави да вали смѣтъ, но и той не са държи и скоро са топи. така щото добитѣка винаги намѣрва наша готова отъ трѣва стара и млада.

(Слѣдува.)

Д О П И С К И.

Редакцията на „Своб. България“ при първитѣ си още листове получи слѣдующата дописка отъ Софія и, водима отъ безпристрастието си, тя ѣ дава мѣсто въ колонитѣ на листа си, ако и да не сподѣля напълно възглаголетѣ на почтенния дописникъ.

Многоуважаемий г. П. Каланджян!

Съ удовольствіе прочетохъ първѣй брой на достауважаемий в. в. „Свободна България“ и душевно се възрадвахъ, че безпристрастно ще да имате направленія и възглаголетѣ относително за работитѣ въ Княжеството въ изложението на вѣстникътъ, въ което и зависи олучшеніето и напредѣтътъ ни въобще, особено въ днешното положеніе на работитѣ когато се изиска то отъ подобни вѣстници, които, за жалостъ у насъ немаме.

Като ви прилагамъ при настоящето си дописка относително за ми-

нистерството на Правосѣдіето, надѣя се, че тя ще бѣде номѣстена въ единъ отъ близайнитѣ броеве на достоуважаемий в. в. „Свободна България“ на когото отъ все сърдце желая добри успѣхи и дълѣтъ животъ; оставамъ съ най-дълбокото си къмъ васъ почитаніе. Вашъ. . .

Софія, 26 Януарія 1881

Кому не е извѣстно, че у всѣкий народъ и всяка държава, правосѣдіето занимава най-високата и свещенна задача за народа, отъ което зависи благосѣстояніето и напредѣтътъ му.

Нашето недавно минало още турско господство, може да ни служи за примѣръ, че главната причина за нашето освобождение и главния источникъ на злото — сѣ били заѣ нареденитѣ турски сѣдилища съ тѣхния не образование и не честенъ персоналъ; това бѣше причината, за което нѣй изахне предъ цѣла Европа, че нема справедливи сѣдилища, нема законѣ, законни. Има една турска пословица, която е съвършено приложима къмъ нашето съвременно положеніе: „Ески хамаъ, ески тасъ“; но у насъ, къ сожалѣнію, може да се каже обратно: „ени хамаъ, ески тасъ“ по причина, че болшинството, ако не всички сѣди, сѣ бивши чорбаджии и членове при тогавашнитѣ турски сѣдилища, които са знаели да говорять само „евветъ ефендимъ“! а има много бакалн. солари и други. . .

Споредъ днешното хаотическо положеніе на работитѣ въ Княжеството, за сега не ви нишкъ относително за министерството на Правосѣдіето въ какъо положеніе и при какъвъ съставъ то се намира у насъ, което е едно свещенно и важно учреждение въ всяка една страна и държава.

Извѣстно е на читателитѣ, че бившия министръ на Правосѣдіето г-нъ Х. Стояновъ падна отъ министерския си постъ, слѣдъ което паданіе управленіето на това министерство взе сегашния министръ-президентъ г-нъ Каравеловъ, съ което управление едва-ли той може да се справи. Да и възможно ли е, наистина, „человѣкъ двѣ лебеници подъ една минница да носи“ споредъ пословицата? Г-нъ Каравеловъ, като министръ на финанситѣ, до нѣждѣ управлява финансовото министерство; но да управлява и ръководи министерството

на Правосѣдіето, което е най-свещенната и трудна задача за Княжеството, и отъ което министерство зависи благосѣстояніето и напредѣтъ на народа ни, то едва-ли е нѣщо мислимо и възможно, още по-вече, когато н-говитѣ най-близки и главни помощници при упоменатото министерство, — незнаятъ нито народа, ни неговия духъ, прави и обичаи, нито даже знаятъ и официалнитѣ българскій езикъ!!! и които често го ввеждатъ въ заблужденіе и погрѣшки, като му предлагатъ да подписва разни бумажки, които и самъ не прочита, както правяше и предшественика му, който и отчисляване хората отъ длѣжноститѣ имъ само по едни интриги и безъ всѣкава причина. Главнитѣ помощници на г-на Каравелова по министерството на Правосѣдіето сѣ: 1-о г. Н. Шлейферъ, главни-секретаръ и 2-о г. Неболсинъ, бившии отставни офицеритѣ, сега началникъ на прокурорското отдѣленіе.

За да си съставятъ читателитѣ точни и ясни понятія за тѣзи двѣ личности, азъ ще дамъ кратка една характеристика за тѣхъ, които подъ русото було и quasi-руси, сѣ допѣли тукъ ужъ да бѣдѣтъ наши учители по правосѣдіето и да представяватъ при това и руския народъ! Упоменатия главенъ секретаръ на Правосѣдіето, като е кончили куръ криво-лѣво въ Русія 1878 г. проестъ студентъ, Нѣмецъ по происхожденіето то си, дохожда въ България безъ всѣка една практика ужъ въ гости у зетя си Воскресенскій (офицеринъ) и съ разни подлизванія и интриги, както и по препорѣката на сестра си (жена на Воскресенски) добива са при бившия Министръ Грекова, за членъ на софійскій апелативенъ сѣдъ, а въ времето на Стоянова, главенъ секретаръ въ министерството, като той, послѣдний Стояновъ къмъ когото сестрата на Шлейфера отиваше и съ ласкателни привѣти и любезности, успѣ да склони простодушния Софіянецъ Стояновъ за да опредѣлятъ брата ѣ за секретаръ при министерството, при всичко това, че Нег. Височество Княза въ продълженіе на три дни не щѣлъ да подпише указа за назначеніето му, като мотивирвалъ това отказваніе тѣй, че по-добрѣ било би на това мѣсто да бѣде Българинъ съ специално юридическо образование, или въ случай, ако се не намѣри такова лице — българско происхожденіе, то може да бѣде съ авторитетностъ лице, което оказало нѣкоя свещенна важна услуга на народа ни по

и гуй семейство — отечеството. Дѣто не рече Спасителътъ нашъ не само не забранявалъ, но още препорѣчвалъ, доро и заповѣдалъ да имамъ тѣзи отечественна любовъ, въ името на която хиляди и хиляди души сѣ претърпѣли мъченическа смъртъ и до днесъ още са намѣрватъ съ скпното христіанско самоотричане хора, които изъ любовъ къмъ отечеството си ставатъ жертва [за него. Да ли и свободата, съ която са наслаждавали и ний днесъ, не сме обязаны се на тѣзи любовъ, която е въдушевела братския намъ русскій народъ да [са застѣпи за насъ и да ни отхрве отъ петь-вѣковното робство?

Азъ съмъ слушалъ нѣкои инакъ добри христіени наивно да разсѣждаватъ върху тѣзи любовъ, като привожатъ думитѣ на Спасителя. Възлюбѣ Господа Бога отъ сичкото си сърце и ближнія твой, като себеси; и пакъ: человекъ нема постоянно жилище на земята, за туй, казватъ, неможе да има и отечество! — Отъ тѣзи думи, тѣ разбирайтъ, че отъ която народностъ или вѣра да бѣде человекъ, трѣба да обича ближнія си, като братъ; слѣдователно, не трѣба да правимъ разлика между народностъ и тѣи да не дѣлимъ отечеството на едни отъ други. Туй сѣ космополититѣ, които не вѣрватъ въ отечество и тѣхното отечество е тамъ; дѣто са тѣ прехранатъ, дѣто сѣ добрѣ — ubi bene, ibi patria! И много време ще са намѣрватъ такива заблудени хора въ свѣта, до като сичкитѣ

народи, които населяватъ земята не са просвѣтитѣ съ Христовото ученіе и да се съединятъ или слѣбятъ чрезъ него въ единъ народъ божій, въ едно само царство на правдата, безъ да са потѣнци пакъ тѣзи чисти и свята любовъ къмъ отечеството и при свѣдѣющата разлика на народитѣ. — Има и такова пасмина хора, които още вѣрватъ, че не сѣ отъ този свѣтъ или са оторекли отъ него — туй сѣ калугеритѣ, сѣ които и ний селанамъ, че на този свѣтъ синца сме вѣрмени, и тамъ горѣ надъ звѣздитѣ е истинското наше отечество, за което синца сме са родили — то добрѣ за душата; но отечеството на тѣлото дѣ остава? Не е ли тѣзи земя, отъ която е то станкло, отъ която са храни и тѣй са прилѣпа о нея и, най-подиръ, отъ която е излѣзло тѣлото и въ нея пакъ трѣба да са завърне? Да ли самъ Исусъ Христосъ, спасителътъ на свѣта, този вѣчний сынъ божій (които самъ са наричаше сынъ чело-вѣческій), който заради насъ слѣзе отъ небето на земята — да ли Той самъ не припозна тѣзи земя за свое отечество? Да ли не му бѣше най-мила и най-драга отъ сичкитѣ тѣзи земя туй мѣсто, дѣто като человекъ са еми въ свѣта? Да ли той самъ не неповѣда, че къмъ Израилтянитѣ, къмъ неговитѣ съотечественници е билъ испроводенъ? Не заповѣда ли Той на свѣтитѣ ученици, апостолитѣ, да са не отдалечаватъ отъ своето отечество и да не ходѣтъ по азыческитѣ земи, но сега-за-сега (тогава)

само на Израилтянитѣ, като тѣхны еднородци, да проповѣдватъ Евангеліето, а че послѣ на другитѣ? Но своето свѣто и спасително за свѣта ученіе не захванъ ли Той да учи въ своето отечество, по между Евреитѣ? И тѣй бѣше наистина, че Исусъ отъ най-напредъ са еми на своя народъ за учитель, само съ еврейтѣ са занимавалъ, само еврейскитѣ дѣца викаше тогава при себѣ си, като думаше, че тѣхно било царството небесно. Нито черната неблагоприятность, нито страшното гонѣніе отъ свѣтитѣ братѣ не бѣше въ състояніе да Го отвърне отъ голѣмата неговая идея за въздиганѣето на падналото чело-вѣчество и подобряванѣето на тукашното свое отечество. И какъ го болѣше него сърцето за народа му въ Назаретъ, който не знаеше да Го тачи и да му са радва, по оне Го насѣрѣбваше, за туй си рече: Никой прорѣкъ въ отечеството си не е пріетъ!...

Нѣкои отъ васъ, братѣ които слушате и сега четете моето слово, може да кажите, че туй сичко виѣ знайте за Исуса Христа и може би да чакате по-новы размисленія, по-новы доказателства върху предмѣта на словото виѣ отъ Евангеліето.....

Отговарямъ съ Жанъ-Жакъ Руссо, който не вѣрваше въ Исуса, и гледане на Евангеліето, като на произведение чело-вѣческо. Ето неговитѣ думи: „Тѣзи божественна „бнига трѣба да са четѣ съ размисленіе, „за да са въспламени къмъ Бога; като

юридическата част; но при всичко това отказване на Княза, бившия министър Стояновъ настояваше за опредѣленіето му, когато препоръчваше за специаленъ и извѣстенъ; но тоя специалитетъ, когото Стояновъ препоръчваше за специалитетъ, е таковъ че ако би той да бѣше останалъ въ Русія, билъ би въ нѣкоя канцеларія писецъ. да получава maximum двадесетъ петъ рубли бумажни въ мѣсецъ, а тукъ 10,000 фран. Ето какъвъ е помощникътъ на Правосъдіето, и ето защо работитѣ по Правосъдіето въ Княжеството вървятъ тъй регресивно. По указанийтъ горѣ начинъ Шлейферъ като са доби у поменатото секретарско мѣсто по правосъдіето, начна да подкпоава отъ всяка една страна Стоянова, който, въ слѣдствие на своята си чисто Софіанска натура, неможеше да предвиди катастрофата, която произлѣзла, като падна отъ министерския постъ, а послѣдний, то естѣ, Шлейферъ, остана на мѣстото си и при настоящій министъръ на финанситѣ и временно исправляющій длъжностъ министъръ на Правосъдіето г-на Каравелова, като продължава и при него да се подлизва и лицемѣри, само и само да се не подлизани отъ своя си непроченъ постъ. . . .

Що са относително началника на прокурорското отдѣленіе г-на Неволена, бившия отставной офицеринъ, то той, като е билъ сначала нѣкакъвъ си адвокатъ въ Княжеството, а именно въ Русчукъ, той въ продълженіе на адвокатството си тамъ, е извѣстенъ на всички русчукски жители съ своя си безобразенъ и безпътенъ животъ, а най-сетнѣ добива се и за упоменатата длъжностъ — началникъ на прокурорското отдѣленіе при министерството на Правосъдіето, който нема никакво специално образование!

Текмо и горко на нашия народъ, който очаква правосъдіе отъ подобни лица и които, при това както казахъ се намиратъ въ самото Върховно мѣсто въ министерството, отъ дѣто длъжно да се раздава правосъдіето по всичкитѣ части на Княжеството, като се вършатъ и подписватъ бумажни и распореждания отъ лица съвѣтъ незнаещи официалния языкъ!

Като упоменахъ за личноститѣ които се намиратъ при министерството на Правосъдіето, не искамъ съ това да кажа и да нападамъ нашия братскій рускій народъ, защото личноститѣ, за които говоря сж, както горѣ упоменахъ, че единъ е нѣмско происхождение, а другий, макаръ и да е

руско происхождение, е такъвъ, който не е могаль и въ Русія нищо да върши по своя си характеръ и поведеніе; наистина, че руската пословица гласи: „семья не безъ урода“ т. е. у фамиліи. въобще, всѣки не сж добри, или сж други думи: „у всякій народъ има и лоши и добри.“ Въ самото руско правителство и самия намъ братскій рускій народъ, който е протѣлъ своята драгоценна кръвъ за нашето освобождение, а тъй сжщо и славянофилитѣ, които сж главна причина, тъй да кажа, за нашето освобождение, едва-ли би, казвамъ, тъй се съгласили и допустнали, дохожданието въ България на хора, които, вмѣсто да оказатъ полза и да бждатъ наши учители, могатъ да компрометиратъ руското име, и да представятъ него, този великій и во вѣки незабвенный братскій народъ, предъ Българитѣ въ единъ не свойственъ нему видъ! Руското правителство, казвамъ, ако би са съгласило да проважда въ Княжеството юристи, които да ръководятъ юното ни Княжество, то би испращало хора съ специални знания и извѣстни по своята практика и дѣятелностъ, а тъй сжщо хора расположени труженници, които би могли да принесатъ гражданни ползи на отечеството ни; нема споръ че такива хора ще бждатъ полезни и неопѣними за нашето отечество; но при пришедниятъ у насъ хора (незванни гости), които сж дошли съвѣтъ съ друга цѣль, т. е. хора, които тамъ нищо неструватъ и нема какво да праватъ, а само съ цѣль да си набиятъ карманитѣ, като сжщевременно и мислятъ че у насъ ужъ не ще да са намѣратъ хора за въ Княжеството, което е тъй минияторно, като сана руска губернія, могло би да намѣри лица отъ своя си народъ, лица, които съ своята си специална дѣятелностъ и знание, обриватъ и тамъ въ Русія, внимание върху себе си, и които у насъ, въ отечеството си, тѣ би могли да бждатъ още по-полезни, особено въ днешнитѣ време. на, когато ний са нуждаеме въ съставленіето на настояше и почпо народно, а не партизанско министерство. Такива лица които отъ всяка една страна заслужаватъ вниманието си отъ цѣль българскій народъ въобще, и които напълно могатъ да отговорятъ на назначеніето си и да бждатъ двигатели, както за развитіето и благосъстояніето на Княжеството, тъй и за великата ни народна идея. . . . Тукъ, азъ разбирамъ: 1-о г-на Г. Теофарова, който, като е свършилъ Московскія университетъ съ

аттестатъ: „кандидатъ на Правото“ въ продълженіе на шестнадесетогодишното си прѣбываніе въ Русія, все е служилъ по сждебната частъ, и по настоящему се намира на единъ високъ прокурорски постъ, личностъ, която би въ настоящето време съ своитѣ специални юридически знания и дълголѣтна практика съ чрезвычайни способности билъ би най-полезенъ по сждебната частъ. Този г-нъ Г. Теофаровъ, е извѣстенъ както въ Русія, тъй и въ цѣла България, който, като членъ на юридическата комисија въ военното време е билъ единъ отъ най-главнитѣ дѣятели при съставленіето на нашитѣ Сждебни временни Правила.

2-о Г-нъ М. Дринова, който тъй сжщо е не по-малко извѣстенъ, както въ Русія, тъй и въ България, сега профессоръ при Харьковскія университетъ на славянската филология, който, безъ съмненіе, билъ би най-добъръ и най-полезенъ министъръ на Просвѣщеніето, а не както настоящия 25 годишенъ момъкъ, който и за учителъ не е способенъ! и 3-о г-на К. Станишева, който тъй сжщо по своята си специалностъ и практика, занимава въ Москва, въ Катковскія Лицей инспекторска длъжностъ.

Но сега пита се, защо тѣзи гг. специалисти и практики, родомъ Българи, които би могли да принесатъ най-сжщественни и полезни услуги, не дохождатъ? Истинната да кажа, ето защо: тѣзи господа! солдани, специалисти, образовани и практични Българи, наистина сж били въ отечеството си въ времето на войната, като най-дѣятелни, а подиръ сключаваніето на мира, слѣдствие на разни интриги, които интриги, за жалостъ и днесъ са продължаватъ въ Княжеството, по всичкитѣ му административни клонове, Тѣзи господа, казвамъ, като хора разумни и далновидни, които при тѣхнитѣ свършенни добродѣтели и високи качества, не жалали, разумѣва са, да бждатъ водители на партия, а само народни дѣятелни, слѣдствие на което и съ душовна скръбъ, удачиха са единъ по единъ пакъ въ гостоприемната ни и избавителница Православна Русія. дѣто до войната са дѣйствували и работили за нашето освобождение, като сж писали въ различни журна-ли и газети статіи, съ които сж запознали единокръвни и съплеменни ни братскій рускій народъ съ българскія; личности, които сж твърдѣ добръ познати и на Славянскія Московскій Комитетъ, а въ особенности на прѣдѣателя Н. С. Аксакова. То-

„я четежъ, не можемъ да не чувствуваме „великия челоуѣкъ“; тя по-вече за-ключавала въ себе си истинна, нежели азы-„ческата философія.“

Отговарямъ, че азъ не знаѣхъ друга книга, която да вдхне у челоуѣка тѣзи любовъ, за която е думата ни, и патриотъ по-голямъ не знаѣхъ отъ Исуса Спасителя, който сичкото си учение основава на любовта; само тѣзи евангелска любовъ са простира тъй далечъ, щото челоуѣкъ бива готовъ да жертвува живота си, кога трѣба да запази законитѣ, честта, вѣрата и славата на своето отечество.

И какъ азъ, драги мои братя съзваницы, какъ да не говорѣхъ тукъ за Исуса? Да! Той изъ патриотизмъ е показвалъ сѣкога най-голямъ уваженіе и послушаніе къмъ правителството на своето отечество; Той явно училъ, че владѣтелтъ или управителтъ на неговото земно отечество е божій наслѣдникъ и властятъ му е отъ бога; Той, като сѣкий патриотъ обичалъ своето отечество и сѣкога гледалъ да има въ него миръ, любовъ и рецъ; Той сѣкога са е покорявалъ на правителствениятъ закони въ отечеството си, като избѣгвалъ още отъ сичко, което би могло да даде поводъ на неприятелитъ му да кажатъ, че Той е възмжнитель, бунтовникъ и че нека да стане царъ на Еврентъ. Веднѣждъ, когато чудесно нахрани въ гората толъкъ хиляди души народъ съ петъ хлѣба и двѣ рыбы, то пришегсвующитѣ отъ голѣма благодар-

ностъ искахъ да го провъзгласятъ за царъ; но като вѣрнѣ снъ на отечеството, като искренъ патриотъ и като покоренъ подданикъ, Той избѣгнъ и са скри въ гората. Никой пакъ той не са е смѣсвалъ въ правителствени работи. Доказателство, че когато веднѣждъ отъ стечениѣтъ около му хора Го призовава единъ: „Исусе! Кажы на брата ми, за да раздѣлимъ по право наслѣдіето отъ баша ни“, — Исусъ му отговоря: „Челоуѣче! Кой ма е направилъ надъ васъ начелникъ или сждинъ, за да вы раздѣлятъ? Исусъ е гледалъ сжщо да научи и своитѣ ученицы на покорностъ и да са не каратъ помежду си за първенство, като имъ думалъ: „Царетѣ владѣятъ надъ своитѣ подданици, но выи нема да правите това; който е най-голямъ отъ васъ, той нека бжди най-малъ, а който вы е начелникъ, нека вы бжди слуга: защото и азъ между васъ съмъ, като единъ вашъ слуга.“ Ако и да е нема въ свѣта себствено мѣсто, нито колкото главата си да подслони, Исусъ пакъ безъ противорѣчіе заплати данъка, който му было опредѣлило правителството, като каза: „Дайте боговото на Бога и кесаревото на Кесаря.“

Тѣй е размышлявалъ и тѣй е постигвалъ Христосъ и тогѣзи, когато безъ никаква причина и погрѣшка го обвинявало правителството, когато небагодарнитѣ му съотечественници го осжждали на смъртъ съ най-гѣжкы и най-грубы думи; да, и тогѣзи не изгасила въ сърцето му любовта

като ималъ къмъ своето отечество! Нѣколко дена предъ смъртъ си, Христосъ не можалъ да не протѣ горѣшни слъзи, като помислилъ за бждущето разориваніе на Ерусалимъ, главния и славенъ градъ на неговото отечество — Юдея. . . . О! кое е туй сърце което би са сдържало да не заплаче, като са смисли за тогашното положение на Исуса? Като знаѣше небагодарнитѣ си съотечественници, като знаѣше, че слѣдъ нѣколко дни ще бжде предаденъ, заплѣтъ, битъ, маченъ и, най-постъ, на кръстъ распѣнхътъ, — Той на рѣто сърце слѣзване отъ Елеонската гора въ Ерусалимъ. И ето че вижда цѣль градъ расположенъ на полето. дѣто предъ Негова прорѣческый духъ са представило странино зрѣлише, бждущето разорѣніе на свѣщенния градъ (Ерусалимъ). Пенсезана жалоститѣ тѣга тогѣзи закладѣа сърцето му отъ любовъ къмъ отечеството, щото не можилъ да сдържи слъзитѣ си, които потѣкли като потокъ като порой отъ очитѣ му. Да! горко е плакалъ величайшиятъ патриотъ на онуй време, когато са чуло голѣмъ вѣсъ и шумъ отъ радостъ около Ерусалимъ; когато народътъ въ вѣсторѣгъ викалъ „Осана въ вышнихъ!“ слъзитѣ на Спасителя текли по стърнитѣ му; като преминувалъ между развеселенния народъ, който отъ радости постигалъ съ дафиновы клоны уличитѣ, дѣто цѣль да мине Христосъ, Той плакалъ горчиво и съ вътрѣшно съболѣзнуване прѣдсказвалъ страшното съмпване на Ерусалимъ.

за последний и до сега напрежава да скърби за горб-споменатите три личности, като е увърнен, че върнежа ни работитѣ ни билъ би съвсѣмъ другъ, ако би били тѣ въ отечеството си. А сега, богато министерството са намира въ критическо положение и въ предвѣрието си, и са чудни и мае отъ ждѣ да са взематъ лица за министри, то горб-казанитѣ извѣстни и прочути специални личности, не са повикватъ изъ Русія, защото настоящия персоналъ министерскій, които лица го днесъ съставляватъ тѣхъ сж осудени и ограничени въ своитѣ познания, които, ясно са види, не би желали да дойдатъ хора съ по-високи образования хора, които би били опасни за тѣхъ и са боятъ както мраката отъ свѣтлината, и които, при това, желаятъ, както и предшественицитѣ имъ, въ „мътна вода раба да лови“ или съ други думи: „да си набиятъ карманъ, додѣ е слѣвъ Ньрванъ!“...

Ето защо нѣ не можемъ да напреднемъ, за жалостъ, почти въ никакъ отношение; ето защо цѣлий свѣтъ са глуми и укорява насъ, което начина да прави защитници и доброжелатели Жанъ Истри въ Courrier d'Orient, като същевременно единственната ни благодарителка и избавителка Православна Русія скърби и душевно съжалва за нашето днешно неуредно състояние и положение, което са е породило вслѣдствие на личнитѣ и егониетически стремления и цѣли на една мѣла хора отъ дѣтѣ парти, а народа бѣдний и жалкий народъ, не знае и не предвижда къмъ каква пропастъ го водятъ нѣговитѣ предводители! Жалко е, че у насъ нема таква патриотична хора, които би своитѣ егониетически стремления и страсти, пожертвовали за общото народно благо; само таква хора могатъ да положатъ *краежъленъ камень* на нашия политически животъ, а тѣхъ сжмо и за съединението ни по-радо въ едно цѣло; по тоя начинъ и завѣтната за всѣхъ Българинъ свещенна задача, може се постигнати като имаме министри и съ подателни уметвени способности и възврѣния, а въ противенъ случай дълго време ще вървимъ като „кораблъ на морѣ безъ кормчий“... .

X. й.

Правдиа. — Изборитѣ за членове на туркиският Окр. Упр. Съвѣтъ сж свършиха и които дадохъ слѣдѣнъ резултатъ:

Гг. Н. Фетфаджievъ, Нв. Стяновъ изъ с. Девня, Вълчо Калчовъ, изъ с. Черковна и Калинетровскій съ 4-ма още.

лимъ, като думалъ: „Ерусалиме, Ерусалиме! ще дойде време — и не е далечъ, когато ще бѣдѣни обиколени отъ неприятелни, и като та заградятъ съ обкопи, ще та стѣснатъ отъ сичнитѣ страни, и странно ще та съсипатъ и твоитѣ дѣца, които сж въ тебе; сетнѣ твойтъ храмъ ще съборѣтъ и камѣкъ на камѣкъ нема да оставятъ въ тебе. О! милъ и драгъ Ерусалиме! Да си въ състояние на тозъ-часъ да познаешъ...!“ И тукъ Христосъ отъ голѣма жалостъ не можалъ да говори вече гласно, като гледалъ бѣдущето опронежаване на своето отечество; гласътъ му са прѣсѣкълъ, изгубилъ, думитѣ му летѣли безгласно изъ божественнитѣ неговъ уста: „защото многото сълзи които проливашъ, не му позволявали да продължава гласно си. Но за сега сичнитѣ тѣзи пѣсна сж скрити отъ вашитѣ очи, несчастни!“ — „Чини ми са, като да чувамъ плачущитѣ Христосъ да дума: „О! Ерусалиме! Ты до сега ма презираше, а сега са възхищавашъ съ мене — можешъ ли за едного и за другото да дадѣши смѣтка? О, народе мой! О, съотечественици мои! Отъ която кръвъ сте вий, отъ неа съмъ и азъ — и градътъ, който съмъ обичалъ и обичамъ повече отъ челѣчето на окоето си, пропада слѣдъ малко тѣхъ, дѣто мѣстото му нема да личи! О, Ерусалиме! Ерусалиме! И ты ли?...“

Да, събратѣ мои, и въ най-горчивото, най-жалостното си положение, добрийтъ, истинскитѣ патриотъ не престава да мисли

за последнитѣ четирма не струва и да са ние нѣщо, ще кажа само нѣколко думи за първитѣ четирма:

Г-нъ Фетфаджievъ, бѣше са избралъ тѣзи пролѣтъ и за Градъ. Кметъ съ висшегласіе (разбира са чрезъ агитация), но по-причина на монограмотността му и оца помалката му способностъ той не бѣ честитъ да са потвърди отъ министерството за кметъ ами за помощникъ кмета. Докаченъ отъ това (защото заплатата е по-малка), той побуди нѣколко отъ гражданитѣ да протестираатъ срѣсно такава несправедливостъ (по негово мнѣніе), но протестътъ остана безъ послѣдствие, тогати реченитѣ Фетфаджievъ са отнася съ прошение (написано отъ до министерството чрезъ което проси да го уволни отъ службата помощникъ кмета), като привелъ за това нѣкакви си ужъ семейни и други причини (а въ сжжностъ причината е че сж наблизиха изборитѣ за Окр. Съвѣтъ дѣто заплатата е по-голъма и че слѣдовъ да може да са приготви за кандидатъ).

Забѣжително е още и това, че Н. Фетфаджievъ, Калинетровски и Вълчо Черковнакъ съставляватъ цѣло семейство, защото сж близки сродници помежду си ще бѣдатъ ли тѣ потвърдени отъ министерството, това само Дукотъ знае.

Имамъ и други работи за писаніе, но тѣхъ оставямъ за другъ път.

Примѣръ за чиновницитѣ. — Научаваме са отъ доста вѣрно мѣсто, че Русенскій Апелативенъ Съдъ осжидилъ на три мѣсеца затворъ Ивана Михайловъ, бившиятъ началникъ на Балчикската телеграфо-пощенска станция за не своевременно внасяніе въ хазната на 508 фран. телеграфо-пощенски берин.

По Варненско-Русенската желѣзница на 6 Февруарія. — Трима пътника, съ менъ, четирма са Правда, като си купувахме на гарата въ Варна билети за II-й класъ, веднага дохожда кондуктора и, безъ да забѣлжи билетитѣ, зепа ги цѣли назадъ и ги туря пакъ въ касата. За единъ билетъ отъ Варна до Правда II-й кл., нѣкога зематъ 4 и полов. или 5 фр. Това не веднѣжъ, не дваждъ са забѣлжвали насажеритѣ и по това сж ставали многонкити скандали. Нонече цѣната на билета не са нини, то за това и чужденеца често го лѣжатъ като му зематъ по-сжмо отъ колкото билета струва. Първановъ.

за доброто на отечеството, на своитѣ съотечественици, които като гладни вълци гледали да му испѣжатъ кръвта. Когато отивалъ съ крѣста, натоваренъ на грѣба му, къмъ моголата Голгота, той са обврнжалъ нѣжно къмъ женитѣ които го оплаквали, съ тѣзи жални думи: „Дъщери Ерусалимскы! Не плачете за ради мене, но подобрѣте плачете заради вашитѣ снове“. Ахъ! Този великъ гений — патриотъ, който опаквалъ Ерусалимъ, не шѣлъ да плачѣтъ за Него самото тѣзи добри и нѣжни отъ милость и преданность жени, но некалъ да оплакватъ блиската опасность, която грозила и заплашвала тѣхното отечество. Да, мими мои другари-учители, и когато бѣлъ на крѣста, на туй кърваво легло, и когато търпѣлъ най-голъмитѣ мъки между небето и земята, Той пакъ не забравилъ своитѣ съотечественици, но са молилъ за тѣхното спасение, като казалъ: „Отче, прости имъ грѣховетѣ, защото не знаѣтъ какво правѣтъ“. И съ тѣзи думи, той само разума имъ окривявалъ, а не и тѣхнитѣ сѣрца; защото ги измолвалъ да имъ са прости безочливостъта и мжжнотството, на които е бѣлъ предметъ Той — „Не знаѣтъ какво правѣтъ.“ (Слѣдва.)

Оригинални изслѣдованія по игиената на не празната жена и на новороденитѣ дѣца.

Отъ Д-ръ С. Христовъ Загорски.

(Продълженіе)

III. *Облежлото.* Непразнитѣ жени трѣба да носятъ дрѣхитѣ си достатъчно широки щото пригъванието на коремътъ да не сѣща мжжнотин да не носятъ корсетъ или покрайнемѣръ да бѣде (корсета) еластиченъ и слабостегнатъ за удовлетворение по неизбежность на тоалетата, трѣба да покриватъ долнитѣ си части въ калци платненни или вълненни щото търбухътъ имъ, който подига фустата или дрѣхитѣ имъ да не пзлагатъ на студъ своята долня частъ, и да са отбѣгнатъ неприятнитѣ впечатления що студътъ би произвелъ.

IV. *Храната.* Діетата на непразнитѣ жени трѣба да бѣде сжщата която сж тѣ държали въ време на здравіето си, поне до когато дѣйствието на стомахътъ имъ не са е още смутилъ отъ безвкусице, подигване или блюване; въ тоя случай да са оставятъ да бѣдѣтъ венчко що имъ е угодно quod cupit nutrit. Ако стомахътъ имъ е въ добро положение могатъ даже и да са приказатъ да бѣдѣтъ изобилно, съ което нѣщо неправятъ освенъ да копривятъ и усилятъ слабокръвното си положение въ което обикновенно са намѣрватъ, при венчко това трѣба да отбѣгватъ храна съ раздражителни и силно мпризливни ястия, да употребяватъ съ умеренность синиргивитѣ и раздражителнитѣ питиета като, вино, кафе, чай, които ускоряватъ кръвообращаніето и турятъ въ опасность дѣтето; съврременно въ нѣкои случаи когато една жена послѣ твърдѣ голѣмо дѣте съразмѣрно съ діаметритѣ на своитѣ органи и на което ражданіето е мжжно или невъзможно безъ операция, нужно е да са узнае о време ако бассейтъ (копанета) е доста тесенъ, да са намали обемътъ на дѣтето чрезъ діетата съразмѣрно на майката, това срѣдство не представя нѣкои неудобства за бѣдѣщето на дѣтето, а същевременно може да избави майката отъ една голѣма опасность.

Въ подобни случаи да са не дава на женитѣ повече отъ 70—80 дрм. мѣсо на день, да имъ са препорѣчва зелѣнчуци, риби, малко тѣстени пѣнца, млѣко, овозия, и не по-много отъ 100—120 др. хлѣбъ въ день.

V. *Банитѣ.* Младитѣ жени, които иматъ обичай да са кѣпятъ на често, когато са непразни трѣба да са въздържатъ отъ тоя си обичай, особено въ първитѣ мѣсеци на трудността, въ което време тѣ не трѣба да са кѣпятъ освенъ твърдѣ на рѣдко и да не стоятъ въ водата освенъ кѣсо време, тѣя предназначава са препорѣчватъ най-много на жени които оставатъ за прѣвъ пътъ непразни (първѣскини) или които сж слаби,

болничави или слабокръвни (chlorotiques) защото въ тяхъ именно похабяванията сж най-лесно и свършватъ.

Въ такъвъ случай са препоръчватъ къпанія (бани) не по-продължителни отъ десетъ минути, и водата да бѣде хладка, това не е освенъ едно потопяване на, което е достатъчно да отговори на нуждата за чистотия, а още по-вече ако въ водата за подобни къпанія са прибави нѣколко драмове скробѣла, малко трици (присѣвки отъ брашно) или най-добре 100—120 др. carbonate de soude, вещество което не забавно измива венчки надкожни влаги. Слѣдъ 4-й мѣсець непрестаннѣ жени осѣщатъ вече движеніето на зароденото въ тяхъ, доуца имъ са да правятъ по на често бани и да стоятъ по-вече въ водата безъ ни най-малко да са боятъ отъ нѣкакви опасности, освенъ въ извънредни случаи като, ако жената страда отъ болѣжки придружени най-вече съ кръвотечения.

VI. *Сексуални зближаванія.* По нѣкой път влияніето на тѣя върху похабяването привлича значително вниманіето на интересующитѣ, за то трѣба да са съгласиме съ израженіето на стихотвореца (поета):

„Това що любовта е направила, любовта може да го развали.“

То е истина, но за това особенни наставленія сж нуждни, които не са пишатъ, а самъ лекарятъ може да ги оцѣни и конфиденциално да съобщи на интересующитѣ. Въобще когато една жена са е похабявала другъ път, на съпругѣтъ му са запретава сближаваніето, ако е възможно даже свършено до 5-й мѣсець отъ зачатіето на новата рожба.

VII. *Приготовление боскиното зърно, за майките които желаятъ да бозаятъ* (кърмятъ) *сами дѣцата си.* Понеже са забѣлѣжава че боскиното зърно въ първичникитѣ млади майки е повече нѣти не доста развито. По нѣкой път едва е издадено или вникто въ органѣтъ (боската) отъ претпеканіето на моднитѣ корсети, прави серіозни неприяности като прави даже невъзможна майката да бозае сама новороденото си. По тѣя причини младитѣ не трѣба да употребяватъ корсетитѣ които притягватъ боскинитѣ зърна и ги замѣстятъ съ корсети достатъчно широки, еластични или са ограничатъ съ просто опасалки; а още ако зърната сж тѣй вникти както по-горѣ казахме, трѣба да са постораятъ и ги пестеглятъ о време; за въ такъвъ случай тѣй могатъ са посѣвѣта у единъ лекаръ, който ще имъ препоръча да са послужатъ съ една или на стѣклена, вентула, или съ кой и да е другъ инструментъ направенъ нарочно за тая цѣль. Още са препоръчва на непрестаннѣ жени да пзбърсуватъ боскинтѣ си зърна съ спиртна вода почти всѣкъ день когато сж трудни. (Слѣдува)

СТАТИСТИЧЕСКА ТАБЛИЦА
За движеніето болнитѣ на лѣчение въ Варненската I-во класна болница въ теченіето на 1880 год.

По категоріи	Останали на лѣч. за 1 Януар. 1881 г.	Посѣтеници	Всичко	Найбожа	Умрѣха	Останатъ за 1 Януар. 1881 г.
1 Граждански людѣ безъ заплатата	22	327	349	293	35	21
2 Граждански людѣ съ заплатата	13	221	234	213	12	9
3 Войски людѣ . . .	14	334	348	280	15	53
Всичко . . .	49	882	931	786	62	83

Отъ изложенната тука таблица читателитѣ въ какво ще узнаятъ движеніето на лѣченитѣ болни въ тукашната болница презъ миналата 1880 година, и че резултата на това движеніе е: отъ 931 болни що сж лѣчени имало е 62 умрѣли, тѣй щото взета изцѣло смъртността е имала за проц. 7%. Отъ същата таблица са още узнава че най-големъ е процентъ въ смъртността между гражданскитѣ бедни людѣ които сж били приети на лѣчение безъ заплатата, числото на които е било 349, отъ които сж умрѣли 35 т. е. 10%.

Слѣдъ тяхъ сж били гражданскитѣ людѣ на лѣченія съ заплатата 234 отъ които е имало умрѣли 12, т. е. 6%. Най-последній редъ занематъ войски людѣ, отъ които е имало на лѣчение 348, а сж умрѣли 15, т. е. въ процентъ 5%.

Като разгледаме преобладающитѣ болѣсти на боледующитѣ приети въ болницата на лѣчение, ще видимъ че: отъ 931 болни, е имало 229 трескави, 165 съ възпаленіе на бѣлий дробъ, 149 венерически болѣсти, а остатъка разни други.

Ако ли пакъ вникнеме въ смъртността на болѣститѣ ще дойдемъ до заключеніе че I-во мѣсто заемаваше *петехиалній тифосъ* (тифосъ съ пятна) отъ който имаше 12 болни и сж умрѣли 6, т. е. 50%.

II-ро мѣсто занематъ възпаленіята на бѣлий дробъ на който процентъ е билъ 18%.

III-то мѣсто занемавалъ е *палюдизма*, трескитѣ, отъ които имаше на лѣчение 228, отъ тяхъ сж умрѣли 15, процентъ 7%.

IV. Венерическитѣ болѣсти ако и да образуватъ $\frac{1}{8}$ отъ боледующитѣ, те по смъртността не представляватъ статистически интересъ тѣй на примѣръ отъ 931 болни, имало е както по-горе казахме 149 венерични, отъ които е умрѣлъ само единъ, който преди да влѣзе въ болницата бѣ лѣкуванъ отъ нѣкой си въ града самозванъ лекаръ, послѣдствомъ което той е постигналъ на лѣчение съ знакове отъ канкерозно възпаленіе на булото, което и прекрати животѣтъ му.

При изложенното до тукъ движеніе на боледующитѣ, ще споменемъ че посѣтителитѣ за амбулаторнитѣ помощи дадени при това заведение ежедневно са умножаватъ, това което ни принуди да организираме и държиме особенъ регистръ въ който са вижда, че отъ 1 Юний до 30 Декемврий 1880 год. т. е. въ теченіе на 7 мѣсеци сж са представили 750 болни, отъ които 450 сж получили рецепти за лѣкарства на свой счетъ а 300 сж помучили лѣкарства отъ болницата.

Старшии лѣбаръ

Д-ръ С. Христовъ (Загорскій).

По чуждестранното законодателство.

Депутатитѣ на френската палата, Г. Маге (Maguet), внесълъ единъ законопроектъ за замѣтеніето окръжнитѣ съѣти (conseils d'arrondissements) съ кантоналитѣ (conseils de canton). Цѣльта на този законопроектъ е развиваніето и укрѣпаваніето на децентрализациата. (Ето още една дума, която гледа на в. „Работникъ“ да я опредѣли и развие, защото въ „Свободна България“ като ескава, споредъ „Работникъ“ отъ 9-й брой, — не е компетентна до тамъ да са занимава съ такива важни и преважни въпроси, като централизация и децентрализация?! — „Свободна България“ прочее има нужда отъ работници, които, при сичката си бѣдность, тя ще са погрижи да възнагради достойно за труда имъ, и тѣ да си останатъ пакъ при началата работнически. — Р.)

Окръжнитѣ съѣти въ Франция, създадени съ законъ отъ 28 ниновіа за VII респуб. година (т. е. 17 Февруаря 1800), показали са неудовлетворителни за сегашната френска республика. Вътрѣ въ 80-годишно съществуваніе, тѣ не принесли никаква полза. Окръгътъ е билъ и останалъ географически терминъ, административна единица. Дѣйствителниятъ животъ, дѣйствителната общност на интереситѣ образоваха са въ кантонитѣ. Авторитѣ на законопроекта не са рѣшава да предложи твърдѣ радикални мѣрки, макаръ той много да иска развиваніето и устройството на английското самоуправленіе. — Нека нашитѣ депутати сравнятъ своитѣ законопроекти, които внесоха и изнесоха отъ нашата камера...

Същата пакъ палата приела единъ законопроектъ за пълната свобода на публичното богослуженіе за сичкитѣ въроуповѣданія. Сичкитѣ събранія съ тѣзи цѣль пакъ сж свободни; само че 24 часа преди да стане събраніето, трѣба да увѣдомятъ за него мѣстния муниципалитетъ. — Туй, по нашето скромно (да не кажемъ ескаво) мнѣніе, не е республканско, а още по-малко конституціонно; но г. Леонъ Гамбетта не на' нита....

Вълицитѣ правитѣ опустошенія и во Франция. Трина депутати представили въ палатата законопроектъ — да са дава възнагражденіе за сѣкій убитъ вълъкъ... (По поводъ на туй, не ще бѣде безинтересно за нашитѣ читатели да знайтъ, че Околийски Началникъ въ Х.-О. Назарджикъ е зель строги мѣрки ерѣщу вълицитѣ, които идатъ отъ Добруджа — Влашко, щото не ги оставилъ да минатъ границата безъ визирани нашия портъ!... И това, което казвамъ не е измислица нито клевета защото стѣи буквально въ единъ неговъ рапортъ до варненскій окръженъ управителъ. — Р.)

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Членовеѣ на Варненс. вечерно училище иматъ честь да благодарятъ на г-на Н. Х. Пенчова, директора на Варненск. реална Гимназія за подаряваніето едно три мѣсечно течение отъ в. „Свободна България“ и едно шестмѣсечно течение отъ в. „Работникъ“ за училището ни. Да живѣятъ такава благодѣтели.

Настоятелството на
Вечерното училище.

Съ голѣма жалость са учаваме, че двѣтъ дѣца на Началника на восточния отдѣлъ Полковника Боборикина умрѣли отъ ангиѣ (гърлица). Днеска стана погребеніето съ голѣма тържественность. На погребеніето сичкитѣ служащи безъ исклученіе приехъ участіе. Присѣственнитѣ мѣста по този слунай са закрихъ днесъ, 14 Февруарія 1881.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ ОТЪ РЕДАКЦИЈАТА.

Видинъ. — Редакціята са распореди и за напредъ ше ви са пращатъ редовно „Свободна България“. Постарайте са да съберете повече абонати съ което крайно ше ни задѣлжите.

Търново. — Г. Н. Джиджѣвъ. Явете ни кой отъ града ви желас да получава „Свободна България“ за да може редакціята да испроважда на право по пощата.

Орѣховица. — Д. Буровъ. Явете ни желаете ли за напредъ да получавате „Свободна България“.

Шуметь. — Д. С. Явете ни списѣка на обонатите, за да можи Редакціята на право да испроважда за напредъ.

Пловдивъ. — Г. Дановъ. Явете ни списѣка на желающитѣ да получаватъ „Свободна България“ за да можимъ за напредъ на право да испроваждаме.

Въ слѣдующій брой на „Свободна България“ ше са турн подъ печать повѣсть подъ названіе: „На чужда почва“, Преведена отъ чехи Атъ Г-жа М. Мирскій.

КУРСЪ НА МОНЕТИТЪ.

(13 Февруарія.)

Пол-имперіалъ въ лира т. 100 гр.	90,20
Наполеонъ „ „ „ „	88
# австрійска „ „ „ „	51,10
Валутн споредъ тарифата цариградска съ 2 1/2 % иконто	
Рубли чистаго сребра за 1 лира	141,20
„ нови рубли „ „	428,20
„ петрити „ „	141,20

ОБЯВЛЕНИЯ.

ИЗВѢСТІЕ

Варненското училищ. настоятелство, има честь да прикани, на 22 Февруарія, въ недѣля по часа 10 преди пладнѣ въ помѣщеніето на училището надъ Б. черква, сичкитѣ праждани, които иматъ дѣца и онези които са интересуватъ за добрія върежъ на училището дѣто заедно ше са разсква единъ важенъ училищенъ въпросъ.

Предсѣдатель, П. Каланджи.

ИЗВѢСТІЕ.

Долуподписанній имамъ честь да извѣстя почитачмата публика на този градъ, че като искамъ да прекратя своята търговія съ мобили, които са намѣрватъ въ магазіята ми, и да ги намѣстя съ другъ видъ стоки, наченвамъ отъ днесъ да ги разпродавамъ съ една усжпка отъ 40 на % отъ дѣйствителната имъ цѣна.

За туй умолявамъ онѣзи, които иматъ нужда отъ мобили,

да са възползуютъ отъ този случай.

Варна, 9 Февр. 1881 г.

А. Калудистъ

Улица Николаевска Учас I.
№ 80.

№ 76. ОБЯВЛЕНИЕ

ВАРНЕНСКІЙ СЪД. ПРИСТАВЪ.

На основаніе искънителный листъ, издаденъ отъ Варн. Окр. Съдъ № 581, Азъ Саввовъ съдебенъ приставъ при Варн. Окр. Съдъ, обявлявамъ за всеобщо знаіе, че отъ 15 Февруарія т. г. ше са почне публична продажба съ наддаваніе оа недвижимо имущество принадлежаще на Янули Димитріу и състояще: половина отъ едноетажній домъ находяще са въ градъ Варна 1-й участъкъ № 522 улица варненска, и съ 622 квадрагн аршинна дворъ. Тѣзи недвижмотъ не е подъ залогъ, и са продава за удовлетвореніе искътъ на Панайотъ Милтіяди Фуртуна. —

Наддаваніето ше почне отъ (4000) четире хиляди гроша, и ше са продължи 61 день.

Желающитѣ да взематъ участіе въ наддаваніето, нека са представятъ всѣкий день въ канцеларіята ми отъ 10 часа преди пладнѣ до 1 слѣдъ пладнѣ. —

Съдебній приставъ А. Саввовъ

ТЪРГОВСКИИ БЮЛЕТИНЪ

Споредъ изложеніето на „Бълг. Търг. Дружество“. Въ лира тур. 110 гр.)

Варна, 13 Февруарій 1881.

Колониялни стоки.	
Захаръ Триестъ L. Z. R. тор. ок.	4.30
„ торби Z. K. Z. „ „	4.28
„ глави по 2 оки ок.	5.25
„ нарчета ок.	5.24
Кафе I Rio ок.	11.10
„ II „ „	10.10
„ III „ „	9.10
Газъ Prath I текет. кас.	76.
„ II безъ текет.	
Орисъ Женова 6 звезд. тор.	210.
„ 3 „ „	208.
„ 6 „ II	202.
„ Английски I	175.
„ II	170.
Макарони и фиде Женова кас.	42.
Ежрмжъ I, II „ „	50—55.
Сипртъ уладовка 39 града ок.	6.20
Свѣрни спармацетъ 6 кил.	44.
„ 7 1/2 „ „	55.
„ 11 „ „	78.
Лимонъ тозу ок.	31.20
Калай ок.	18.
Нинаджръ ок.	7.30
Синило Бенгалъ I, II	110—130.
„ холандеско ок.	170.
Бахкръ, въ лира тур. 100 гр.	13.
Дламови прѣста 25 до 40 кас.	84.
Сардели Марсина кас.	194—200.
Карфици № 15 до 22 вар.	82.
Черъ пиперъ ок.	8.20
Тенелета I, II, кас.	120—125.
Чилинъ Триестъ кас.	165.
Дървено масло I, II, ок.	
Маслини I, II, ок.	2.20—4.—
Кжнѣ Мжжръ нова I.	4.20—5.—
Червенъ пиперъ I. ок.	5.20—6.—
Санунъ I, II, III, ок.	3.00—5.00
Соль европейска % ок. 72 л. 130	
Манифактурни стоки.	
Прежда I качес. № 8 1/4 1 пак.	59.
„ II № 8 1/4 12 1/4 13 1/4 1 „	56.
„ III № 8 1/4 12 1/4 13 1/4 1 „	54.
„ I, II, III, 18 1/2, 1 пак.	68—62.
Амер. 7/8 лонглот. либ. 6 1/2 либ.	6.10
„ 7/8 II 6 1/2 „	6.
„ тиклот. махуд. 6 1/8 „	6.10
„ II 6 „	5.30
Тири 12/30 споредъ либрата	9.
Синя хиндия 6 1/2 Пакетъ	75.
Алена „ 6 1/4 „	110.
Читовитѣ I, II, III метръ	1.10—2.20
Мѣстни произведѣнія. Л. 112.	
Жито змнинцъ 55 лб. варн. кил. ваг.	87.
„ 56 „ „ „	90.
„ 57 „ „ „	93.
„ 58 „ „ „	100.
Лчмикъ варн. кил. л. т. 130г.	50—55.
Кукурузъ лир. тур. 130	53.20—57.
К о ж и. Л. 128.	
Биволски солени 70/60 ок.	6.30—7.30
Волски, кравинки 20/40 ок.	7.—7.10
Овчи солени, чифтъ	32.—34.